

Skru ned for babypanikken – unge og lidt ældre kvinder er næsten lige frugtbare

Tegning: Roald Als

Jo tættere barnløse kvinder kommer på 40, desto mere angste bliver de for, at det er for sent at få børn. Men virkeligheden er mere kompleks, viser en undersøgelse af næsten 3.000 danske kvinder, der prøvede at blive gravide.

AF **RASMUS THIRUP BECK**

Biologiens ur tikker ubønhørligt.

Og når det ringer lige omkring de 40 år, er det for sent at blive gravid. Sådan tænker de allerfleste kvinder, og det er også den besked, de får af både medier, omgangskreds og egen læge.

Det er bare ikke helt rigtigt, viser en dansk-amerikansk undersøgelse, der blev gennemført i fjor og for kort tid siden offentliggjort i tidsskriftet *Studies in Fertility and Sterility*.

LÆS OGSÅ [Danskerne har ondt i forplantningen](#)

Den bygger på interview med 2.820 danske kvinder i alderen 20-40 år, og fælles for dem var, at de inden for tre måneder, før de sagde ja til at deltage i undersøgelsen, havde besluttet sig for at få børn.

I løbet af de 12 måneder, hvor deltagerne blev fulgt, opdagede forskerne noget overraskende: at graviditetsraten var næsten lige så høj blandt de ældste deltagere, de 35-40-årige, som blandt de yngste, de 20-24-årige.

Således blev 72 procent af de 208 kvinder i den ældste gruppe gravide, mens den tilsvarende procentsats var 78 blandt de 466 yngste deltagere.

Lidt for sort billede

Samtidig kunne forskerne konstatere, at den mest fertile gruppe var de 30-34-årige deltagere, hvor 87 procent af gruppens 791 kvinder blev gravide i perioden.

Altså en dalende fertilitet de sidste år af 30'erne, men ikke et så drabeligt fald som det, de fleste kvinder forestiller sig.

»Det måske mest iøjnefaldende var, at det ser ud til, at fertiliteten ikke falder før sidst i 30'erne. Jeg troede, det var mere udtalt fra 30-års alderen. Det er bestemt positivt«, siger en af medforfatterne til undersøgelsen, seniorforsker Ellen Margrethe Mikkelsen fra Institut for Klinisk Medicin på Aarhus Universitet.

Hun vurderer, at danske læger og sygeplejersker godt kan komme til at male et lidt for sort billede, når de orienterer om potentielle problemer ved graviditeter blandt såkaldt ældre mødre:

»Der er ingen tvivl om, at alder er den væsentligste negative faktor i forhold til problemer med at blive gravid. Men det aspekt kan godt blive overgjort lidt – muligvis fordi der både i forbindelse med svangerskabet og fødslen kan være andre komplikationer knyttet til at blive gravid i en sen alder. Og når man som sundhedspersonale er bekendt med alle de fakta, kommer man måske til at tegne et lidt for dystert samlet billede«.

Man skal ikke give op

Både de nye tal og indikationen af, at sundhedspersonalet kan have en tendens til at overdrive vanskelighederne ved graviditeter i sen alder, kommer som lidt af en overraskelse for 40-årige Stine Exler, der er freelancefilmarbejder.

Hun vendte hjem fra New York som 37-årig, blev gravid og fødte som 38-årig en lille dreng, som hun fra begyndelsen vidste, hun skulle være alene med.

Hun kan sagtens nikke genkendende til 40-års skræmmebilledet fra både medier, bekendte og egen læge, og selv om det ikke havde nogen indflydelse på hendes egen beslutning, bliver hun vred.

LÆS OGSÅ [Forskere finder ny årsag til mænds dårlige sædkvalitet](#)

Ikke mindst på vegne af de kvinder i hendes netværk, der faktisk har følt sig stresset på grund af det:

»Jeg er faktisk lidt forarget over, at der bliver malet sådan et billede«, siger hun.

De nye danske tal og resultater fra undersøgelser fra andre lande, der peger i samme retning, fik i juni den amerikanske forfatter Jean Twenge til at skrive en personlig artikel i magasinet The Atlantic om 'babypanikken' – om det pres, barnløse kvinder over 30 oplever.

»Kort sagt, så er 'babypanikken' – som på ingen måde er drevet over, siden den ramte mig – baseret på tvivlsomme data. Fertiliteten går godt nok ned med alderen, men faldet er langtfra stejlt nok til, at majoriteten af kvinder i slut-30'erne ikke kan få et barn. Og det er – trods alt – det, det handler om«, skrev hun i sit lange, indignerede indlæg.

Lyserødt billede

Jean Twenge henviser blandt andet til en europæisk undersøgelse fra 2004 af 770 kvinder. Denne undersøgelse konkluderede, at med sex to gange om ugen blev 82 procent af de 35-39-årige kvinder gravide inden for et år – mod 86 procent af de 27-34-årige med tilsvarende seksuelt aktivitetsniveau.

Twenges landsmand og medforfatter til den nye dansk-amerikanske undersøgelse, professor Kenneth Rothman fra Boston University School of Public Health, maner dog til besindighed, da Politiken fanger ham på en transatlantisk skypeforbindelse:

»Det kan godt være, at budskabet om vanskeligheden ved at blive gravid, når man nærmer sig 40, er blevet overdrevet i sundhedskredse – og at ældre undersøgelser har vippet i den forkerte retning, fordi man specifikt har undersøgt kvinder, der ikke kunne få børn«, siger han.

»På den anden side maler The Atlantic-skribenten nok et lidt for lyserødt billede af situationen, for der er altså ingen tvivl om, at fertiliteten falder med alderen«, siger Rothman.

De ældre undersøgelser, som både Rothman og Twenge henviser til, og som blandt andet taler om, at hver tredje kvinde mellem 35 og 39 år ikke kan blive gravid, stammer helt tilbage fra franske fødselstal opgjort i perioden mellem 1670 og 1830 – »en tid, hvor der endnu ikke eksisterede elektricitet, antibiotika og fertilitetsbehandling«, som Jean Twenge skriver.

Farens alder tæller med

Det grundlæggende budskab i den nye dansk-amerikanske undersøgelse er da også positivt, pointerer professor Kenneth Rothman:

»Man skal ikke være opgivende og tro, at hvis man har rundet en særlig alder, kan man ikke få børn. Selv når du er

40, er der en fornuftig chance for at blive gravid. Og det er da væsentligt«.

Alder er imidlertid ikke kun et tema i relation til den kvinde, der ønsker at blive gravid. For selv om mænds sædkvalitet ikke falder lige så hurtigt som kvinders fertilitet, betyder kombinationen af to aldrende partnere iøjnefaldende meget.

LÆS OGSÅ[Krisen får fødselstal til at falde](#)

Et par, der begge er mellem 35 og 40 år, har eksempelvis 50 procents mindre chance for at blive gravid end et par, hvor begge parter er mellem 20 og 24 år, viser den dansk-amerikanske undersøgelse – et tal, der også overraskede forskerne bag undersøgelsen.

Og bliver en kvinde gravid som for eksempel 36-årig, er virkeligheden som regel, at sandsynligheden for, at hun og partneren dermed vil sætte en større børneflokk i verden, er ret begrænset.

»Det er en del af forklaringen på, at fødselstallene herhjemme falder, som de gør«, siger Ellen Margrethe Mikkelsen.

To gange om ugen

I den danske undersøgelse blev deltagerne rekrutteret via internettet og svarede også hen ad vejen på en række spørgsmål via nettet. Der er tale om en af meget få fertilitetsundersøgelser, der har fulgt deltagerne, *mens* de forsøgte at blive gravide – og altså ikke bagudrettet, *efter* at de var blevet gravide.

Derudover har internetrekrutteringen og -afrapporteringen givet forskerne mulighed for at gå i dybden med en række mere intime spørgsmål som, hvilke mere specifikke metoder og teknikker, parrene tyede til i et forsøg på at optimere undfangelse, samt hvor ofte de dyrkede sex.

»Det spørger man af forskellige årsager ikke om i en række andre lande. Deltagerne har været enormt ærlige«, konstaterer Ellen Margrethe Mikkelsen.

Når det gælder anvendelse af diverse metoder til at fremme undfangelse, er undersøgelsens konklusion, at man først og fremmest bør søge at planlægge samleje i forhold til ægløsning.

»Og så vil jeg råde til, at man dyrker sex mindst to gange om ugen«, siger Ellen Margrethe Mikkelsen.

Ressource: <http://politiken.dk/tjek/sundhedogmotion/sundhed/ECE2027569/skru-ned-for-babypanikken--unge-og-lidt-aeldre-kvinder-er-naesten-lige-frugtbare/>

Offentliggjort: Jul 20, 2013 6:55 PM

© POLITIKEN.dk